

lig udenfor vort Fædreland. Hvis man imidlertid kommer til det Resultat, at Pensionerne er Noget, der skal afflaffes, — nu vel, saa er dette jo et System som ethvert andet, og Noget, paa hvilket man kan gaae ind. Men man maa da huske paa, at der er to forskjellige Veie at gaae; den ene er den, at give gjennemgaaende lave Gager og bøde paa disse Gagers Utilstrækkelighed ved Pensioner og da Embedsmændene ikke blive satte istand til selv at sørge for deres Forsørgelse, indrette et Pensioneringssystem for dem; den anden Veie at sætte Gagerne saaledes, at de i og for sig ere tilstrækkelige for Embedsmændene, baade til deres Nutid og Fremtid, og da at afflaffe al Pensionering. Begge Dele ere i og for sig fornuftige, enhver af Veiene kan man gaae. Men man kan og bør ikke blande dem sammen med hinanden. Spørgsmaalet er kun, hvilken Veie er den hensigtsmæssigste, og hvad der er billigst. Jeg skal ikke tale om, at Grundloven lægger os lidt Bankelighed iveien derved, at den udtrykkelig viser hen til en Pensionslov, thi det er da ikke værre, end at der kunde foregaae en Forandring deri, naar man fandt, at det var rigtigt at vælge den anden Veie. Men Hovedsagen er for mig denne: Er det ogsaa billigst for Staten; det troer jeg nu ikke, at det er. Jeg kjender ikke noie Forholdet mellem Gage og Pensioner. Gagerne blev af den ærede Ordfører anslaaede til et rundt Tal af 5 Millioner. Sætter jeg nu Pensionerne — jeg siger det lidt ikkinde — til $1\frac{1}{2}$ Million, saa troer jeg ikke, at det vilde lykkes at komme ind paa et System, der giver Gager alene uden Pension, for en Sum af $6\frac{1}{2}$ Million; thi alle Gagesforhøielse vilde vi komme til at betale, medens vi dog kun betale Pensioner til en Deel af vore Embedsmænd. Dertil kommer noget Andet. I Pensioneringen ligger der for enhver Regjering et ikke væsentligt Moment, som afholder fra hyppig at fiske Embedsmænd. Naar en Afstedigelse af en Embedsmand ikke koster Staten Noget, saa bliver Regjeringen meget lettere villig til at affædige ham, og ofte kan en Minister — det kunde jo tænkes i en fjern Fremtid — være tilbøielig til at affædige en Embedsmand for at give en anden

hans Plads. Overhovedet vilde vi ved et System som dette let blive bragte ind paa en Tilstand, der i saare ringe Grad er ønskelig, og paa hvilken Tilstanden i Nordamerika frembyder os det allerførgeligste Exempel. En lang Tid skulde nu vistnok gaae hen og Meget skulde foregaae, førend vi her kunde nærme os til den Grad af Fordærvelse, der eksisterer i de nordamerikanske Embedsforhold; men et Skridt, som gik ud paa at afflaffe alt Pensionsvæsen, vilde meget let bringe os hen i den Retning.

Der er Ingen, der kan indestaae for, hvor hurtig Farten kunde blive paa en saadan Bane, naar man først havde begyndt. Det være nu fjernt fra mig at ville paastaae, at Embedsmændene herhjemme skulde være lysende Exempler fremfor Embedsmændene i alle andre Lande, eller synge deres Lovsang; men det troer jeg, man kan sige, at Statstjenesten i det Hele taget bliver ordentlig og godt besørget i Danmark, og at der stadig skeer Fremfærd i den Retning, at hvert Aaar, der er hengaaet, har bragt os bedre, dygtigere og mere retfærdige Embedsmænd, saa at de Skridt, der endnu kunne være tilbage at gjøre i denne Retning, ogsaa nok vilde blive gjorte. Vi see jo imellem os Folk, der have store Fortjenester i den Retning. Der er Ingen, der f. Ex. har nogen Forestilling om, hvad Soldvæsenet var for 30 Aar siden, og hvad det nu er, uden at erkjende, at dette meget væsentlig skyldes Fortjenester af den ærede Rigsdagsmand for Aalborg (Spommed), og hvad der er skeet paa hans Omraade, er skeet paa mange Andres, hvor udygtige Embedsmænd og urigtige Systemer have maattet vige Pladsen for dygtige Folk og en fornuftig, regelmæssig og redelig Forretningsgang. Naar man nu alligevel siger, at Pensionsbeløbet er for høit, og at man maa see at komme høit derfra, see at komme ned fra den Høide, det nu har, saa bør det for det Første ikke oversees, at enkelte særlige Omstændigheder væsentlig have medvirket dertil. Omstiftningen i 1848 har endnu den Dag idag efterladt os Følger paa vor Pensionskonto; vi have havt gjentagne militære Reductioner, som koste os meget Betydeligt i Pensioner; vi have hele